

Dret constitucional

Francesc de Carreras Serra
Manuel Gerpe Landín

Revisió a càrrec de
Juan Manuel Mecinas Montiel
Miguel Ángel Cabellos Espiérrez

PID_00212007

Material docent de la UOC

Francesc de Carreras Serra

Catedràtic de Dret Constitucional a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Manuel Gerpe Landín

Catedràtic de Dret Constitucional a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Juan Manuel Mecinas Montiel

**Miguel Ángel Cabellos
Espiérrez**

La revisió d'aquest material docent ha estat coordinada pel professor: Marcel Mateu Vilaseca (2014)

Segona edició: setembre 2014
© Francesc de Carreras Serra, Manuel Gerpe Landín
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2014
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Il·lustracions: Javier Andrada
Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

El dret constitucional s'estudia, segons el pla d'estudis del Grau de Dret de la Universitat Oberta de Catalunya, en les dues assignatures següents:

- *Sistema constitucional espanyol*, de sis crèdits, que es recomana fer al primer semestre,
- *Dret constitucional*, també de sis crèdits, que es recomana de fer al segon semestre.

En la introducció al *Sistema constitucional espanyol* ja s'expliquen els continguts bàsics del dret constitucional i com es distribueix el seu tractament entre les dues assignatures acadèmiques. D'acord amb el que s'hi indica, correspon a l'assignatura de *Dret constitucional* l'estudi de les qüestions següents:

1) Els **òrgans constitucionals de l'Estat**, que són l'objecte del mòdul didàctic 1. S'hi estudien la composició, l'organització, les funcions i les relacions d'òrgans estatals com ara la Corona i el Rei, les Corts Generals, el Govern i l'Administració, el Poder Judicial i el Tribunal Constitucional.

2) Les **comunitats autònomes**, que s'analitzen extensament en el mòdul didàctic 2. Els principals continguts d'aquest mòdul són l'Estat autonòmic com a model d'organització política territorial, l'organització institucional de les comunitats autònomes, la distribució de competències, les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes i el finançament de les comunitats autònomes.

3) Els **drets i les llibertats**, matèria del mòdul didàctic 3. Els primers apartats ofereixen una visió general (caracterització dels drets i les llibertats, règim jurídic, garanties jurisdiccionals i no jurisdiccionals, suspensió), que segueix amb un tractament concret del principi d'igualtat i el dret a la tutela judicial efectiva, i finalment s'analitzen alguns drets concrets de l'àmbit individual i privat, de l'àmbit polític i de participació i drets socials.

Encara que s'ha destacat en la introducció al *Sistema constitucional espanyol*, cal remarcar que aquest material didàctic pretén ser una guia per a introduir-se en l'estudi del dret constitucional, és a dir, uns apunts que substitueixin la classe presencial però no la necessitat de consultar i estudiar els manuals que se citen en la bibliografia bàsica i en la bibliografia específica de cada mòdul didàctic.

Objectius

En els materials didàctics d'aquesta assignatura trobareu els continguts i les eines per a assolir els objectius següents:

1. Conèixer l'organització de l'Estat i les seves institucions bàsiques (Corona, Corts Generals, Govern i Administració, Poder Judicial i Tribunal Constitucional).
2. Aprofundir en l'anàlisi de cada òrgan, els criteris de la seva composició, l'organització i el funcionament, les funcions que se li atribueixen i les relacions amb altres òrgans.
3. Conèixer les normes que, a més de la Constitució, regulen aquests òrgans.
4. Reflexionar de nou sobre la funció de garantia de la separació de poders que exerceix el Tribunal Constitucional.
5. Saber identificar els models d'organització territorial de l'Estat i conèixer el procés de construcció de l'Estat autonòmic a Espanya i els principis que l'estructuren.
6. Conèixer l'organització de les comunitats autònomes i les fonts del seu dret.
7. Conèixer el sistema de distribució de competències i les relacions no competencials entre l'Estat i les comunitats autònomes.
8. Analitzar els trets essencials del sistema de finançament de les comunitats autònomes.
9. Saber establir els períodes de l'evolució històrica del procés de positivització internacional i nacional dels drets humans.
10. Conèixer les característiques generals de les categories jurídiques: dret fonamental, llibertat pública i garantia institucional, i principis rectoris.
11. Aprofundir en el règim jurídic dels drets i les llibertats, com ara naturalesa jurídica, delimitació, límits, col·lisions i concurrències entre els drets.
12. Conèixer el sistema general de garanties i, més a fons, les garanties jurisdiccionals específiques anomenades *recurs d'empara ordinari* i *recurs d'empara constitucional*.

- 13.** Saber quina és l'afectació suspensiva dels estats excepcionals sobre els drets i, particularment, els efectes de la suspensió individual com a conseqüència d'activitats terroristes.
- 14.** Conèixer les principals classificacions dels drets i les llibertats.
- 15.** Saber quins són els drets concrets i, des de la regulació normativa i la doctrina del Tribunal Constitucional, reflexionar sobre temes com ara la configuració constitucional d'un dret, el contingut essencial, el desenvolupament legislatiu i els drets de configuració legal, les intervencions de l'executiu, els efectes per als particulars i la metodologia per resoldre determinats conflictes entre drets (ponderació, raonabilitat, proporcionalitat, etc.), entre altres.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Els òrgans constitucionals de l'Estat

Francesc de Carreras Serra i Manuel Gerpe Landín

1. La Corona
2. Les Corts Generals
3. El Govern
4. Les relacions entre les Corts Generals i el Govern
5. El Poder Judicial
6. El Tribunal Constitucional

Bibliografia

Álvarez Conde, F.; Tur Ausina, R. (2013). *Derecho constitucional*. Madrid: Tecnos.

Aparicio Pérez, M. A.; Barceló Serramalera, M. (coords.) (2012). *Manual de derecho constitucional* (2a. ed.). Barcelona: Atelier.

Balaguer Callejón, F.; Cámara Villar, G.; López Aguilar, J. F.; Balaguer Callejón, M. L.; Montilla Martos, J. A. (2013). *Manual de derecho constitucional* (2 vol.). Madrid: Tecnos.

Bastida Freijedo, F. J.; Varela, J.; Requejo, J. L. (1999). *Derecho Constitucional. Cuestionario comentado* (2 vol.). Barcelona: Ariel.

Benda, E.; Maihofer, W.; Vogel, J.; Hesse, C.; Heyde, W. (2001). *Manual de Derecho Constitucional* (2a. ed., trad. i prolegòmens per A. López Pina). Madrid/Barcelona: Marcial Pons.

Casas, M. E.; Rodríguez-Piñero, M. (2009). *Comentarios a la Constitución Española*. Madrid: Wolters Kluwer - La Ley.

Cazorla, L. M.; Arnaldo, E.; Roman García, F. (2000). *Temas de derecho constitucional*. Elcano (Navarra): Aranzadi.

Esteban, J. de; González Trevijano, P. J. (1992). *Curso de derecho constitucional español* (3 vol.). Madrid: Universidad Complutense.

Esteban, J. de (1998-2004). *Tratado de derecho constitucional*. Madrid: Universidad Complutense.

Fernández Segado, F. (1992). *El sistema constitucional español*. Madrid: Dykinson.

Fossas i Espadaler, E.; Pérez Francesch, J. L. (2001). *Lliçons de Dret Constitucional*. Barcelona: Pòrtic.

Gómez Fernández, I. (2008). *Esquemas de derecho constitucional*. València: Tirant lo Blanch.

Gómez Sánchez, Y. (2003). *Introducción al régimen constitucional español*. Madrid: Editorial Sanz y Torres.

Larrazábal Basáñez, S. (2008). *Curso de derecho constitucional*. (2 vol.). Bilbao: Universidad de Deusto.

López Guerra, F.; Espín Templado, E.; García Morillo, J.; Pérez Tremps, P.; Satrústegui, M. (2013). *Derecho constitucional* (9a. ed., 2 vol.). València: Tirant lo Blanch.

Merino Merchán, J. F.; Pérez Ugena, M.; Vera Santos, J. M. (1995). *Lecciones de Derecho Constitucional*. Madrid: Tecnos.

Molas Batllori, I. (2008). *Derecho constitucional*. Madrid: Tecnos.

Pérez Royo, J. (2012). *Curso de Derecho Constitucional* (12a. ed.). Madrid: Marcial Pons.

Rodríguez Zapata, J. (1996). *Teoría y práctica del Derecho Constitucional*. Madrid: Tecnos.

Sánchez Agesta, L. (1993). *El sistema político de la Constitución española de 1978*. Madrid: Editora Nacional.

Torres del Moral, A. (2010). *Principios de Derecho Constitucional español* (6a. ed., 2 vol.). Madrid: Universidad Complutense.